

47. La preparació del cànem (Banyoles)*Informador:* Josep Coll i Serramontmany*Edat:* 66 anys*Transcriptors:* M. Adam, J. Veny, L. Pons*Enquestadors:* M. Pons, J. Rafel*Data:* 12 agost 1968*Comentari:* Vegeu les il·lustracions 7 i 8.

47

La preparació del cànem

(Banyoles)

əl k'anəm | dəspr'es | də kwan ,e səmbr'at | əj 'a | dos kl,asəz də k'anəm | əl
də fl,ɔ j əl kə no ,ez də fl'ɔ | prim,e s ər'əŋkə | əl k ,ez də fl'ɔ | i dəspr'es | əl kə
no ez də fl'ɔ | ək,ɛt əkək k'anəm s əɣ'afə | əŋ gərβ'etəs | i əs p,ɔrtə ə unəz
β'asəs | pl,ɛnəz d 'ajɣə | əmər'a | kə sən d'iw | i dəspr'ɛs | əl k,ab də k,inzə
d'iəs | əs tr'ew | i əs p,ikə nə lə mətəf 'ajɣə | əs p,ikə nə lə mətəf ,ajɣə pər'k'e
| əl k'anəm | ɛl mət'ef sə dəspr,ɛŋgi də lə kərm'ufə | əs p'ɔrtə | ə: lə k'azə |
əmb ,unəz 'erəs | i dəspr,ez əz p,ɔzə unəs kw'antəz | gərβ,etəz d ək'ɛləs |
dɾ,etəs pər'k,e s əf'uyi | ,uns kwan d,iəz i kwan e s'ek | əmpr,ez ez l ,ɔrə də
trəβəɫ'al | pər trəβəɫa l k'anəm əz gaf 'unə: | unə mən,adə kə sən d,iw d
ək,ɛləs kərəm'u d ,əkɛɫ k'anəm | j əmb ,unə spəd'eɫə | əm um b'aŋ | sə
tr,ɛŋkən ləs kərm'ufəs | i əz b'a | əz βa dəɫ'ɔz əz βa trəɣ'en | l 'ɔs kə sən d,iw
| k ,ez lə kərm'ufə | kwan: | lə kərm,ufə ɛs f'ɔrə | əz ɣ'afən | ,un'z uns p'intəs
| i əs pənt'inə | pər kəβ,a də tr,ewrə lu k a kəd,ad də lə kərm,ufə: lu pət'it | kə
k,əd əŋgəŋf'at ə ə lə | ə lə dəɫ'ɔ ən əl k'anəm | dəspr'ɛs | kwan ,es pəntin'at |
d ək,ɛlə mən'erə | əs t,ɔrnə ə pəntin'a | mes | i ə:β 'əl | əβ əl əspəd'eɫə | əs
t,ɔrnə pik'a | pərke k'edi | mes | mes ll mes t,ow mez βl'an | j əm əmpr,ez əs
p,asə pər unə: ,altrə k'ozə kə n d,iwən unəz β'aryəs | k ez əl kə l'ə: | əl kə l'ə əl
kə l'f'a | turn'a | mes | blan | ba kəj,ɣen lə puls,iɣə p,ɔkə kə k'edə | i ɣ,a kedə
n'et | əs t,ɔrnə pəs,a pə ləs p'intəs | i | əmpr'es | ɣa st'a | j əs f,an ləs tr'ɔkəs |
əf'ɔ | əmb ,unə s,ɛrjə də d'iəs | no: də mum'en | əmb ,unə s,ɛrjə də d'iəs | i ɣa
st'a

47

La preparació del cànem

(Banyoles)

El cànem, després de quan és sembrat ... Hei* ha dos* classes de cànem: el de flor i el que no és de flor. Primer s'arranca el que és de flor i després el que no és de flor; aquest ... aquest cànem s'agafa en garbetes i es porta a unes basses plenes d'aiga,* a amarar, que se'n diu, i després, al cap de quinze dies, es treu i es pica en.a* la mateixa aiga,* es pica en.a* la mateixa aiga* perquè el cànem ell mateix se despregui de la caramuixa; es porta a la casa amb* unes eres i després es posa unes quantes garbetes d'aquelles, dretes perquè s'eixugui, uns quants dies, i, quan és sec, emprés* és l'hora de treballà'l.* Per treballar el cànem es gafa* una ... una manada, que se'n diu, d'aquelles caramu... d'aquell cànem, i amb una espadella, amb* un banc, se trenquen les caramuixes i es va ... es va dallòs,* es va traguent* l'os, que se'n diu, que és la caramuixa. Quan la caramuixa és fora, es gafen* unes ... uns pintes i es pentina per cabar* de treure lo* que ha quedat de la caramuixa, lo* petit, que queda enganxat a ... a la ... a la dallò,* en el cànem; després, quan és pentinat d'aquella manera, es torna a pentinar més i ab* el ... ab* l'espadella, es torna a picar perquè quedi més ... més ... més tou, més blan;* i em... emprés* es passa per una altra cosa que en diuen unes bargues,* que és el que la ... el que la ... el que el fa tornar més blan;* va caiguent* la polsija* poca que queda, i ja queda net. Es torna a passar per les pintes* i emprés* ja està, i es fan les troques; això, amb una sèrie de dies, no de moment, amb una sèrie de dies, i ja està.